

Petter Lamark

Ur födelseboken för Ekebyborna 1797 (sid 473) har jag inhämtat följande:

29/3 föddes Jöns Andersson i Berga Vestergård och hans hustru Anna Andersdotters son Petter. - - -

Genom husförhörlängder har jag sedan fått fram följande uppgifter beträffande Petters föräldrar

Jöns Andersson, som var torpare och sedermera backstugusittare vid Berga Vestergård, under Ulvåsa; var född i Skeppsås 10/11 1751. Han gifte sig 25/11 1792 med Anna Andersdotter född i Ekebyborna 4/4 1755.

Som kuriosum kan nämnas att i husförhörlängden för 1819-1813 har prästen noterat: "såges njuta nådebröd av greven".

Petter, som tog efternamnet Jönsson, flyttade 1813 till Ask (grannförsamling till Ekebyborna), där han tjänade dräng vid Berga frälsegård. Gifte sig 1819 med Johanna Andersdotter född 1797 i St. Åby församling. Den 29/6 1819 föddes deras första barn Anders Petter. Under hösten 1819, efter barnets födelse, flyttade så Petter med familj åter till Ekebyborna, där han redan på våren erhållit anställning som knekt.

Vad här sagts om Petter har jag inhämtat från husförhörlängd i Ask. Beträffande sonens födelse, är uppgiften tagen ur födelseboken för Ask. Vigseln finnes ej införd i Asks vigselbok, detta dock beroende på att den blivande hustrun var bosatt i Motala församling. Denna vigselbok har jag dock ej kontrollerat ännu.

Petter tog sig nu tydligen namnet Lamark, då han blev knekt för rote 21 i Österstad. Detta namnbyte framgår ej av någon husförhörlängd, ej heller av de mönstringsprotokoll för tiden 1817-1827 som jag gått igenom.

Ur dödelängden för Ekebyborna framgår sedan följande:

*155 år
*164 år
Petter Lamarks hustru avled 15/8 1852^x och själv avled han 11/12 1861^x i vattusot. De hade 8 barn, som alla levde vid faderns frånfälle 1861.

Då jag hade fått fram dessa uppgifter, ville jag kontrollera att jag inte gjort mig skyldig till någon förväxling av person, varför jag då koncentrerade mitt arbete på två uppgifter, nämligen födelsen och namnbytet.

Födelsen. I Ekebyborna församling föddes under 1797 tvenne gossebarn, som erhöill namnet Petter. De föddes dock under olika månader och dagar. Petter Lamark var det enda barnet i församlingen som föddes i mars månad. Samma födelsedata förekommer i alla handlingar.

Namnbytet. När en yngling fick anställning som knekt, vet vi ju att han erhöill ett nytt namn. Antingen de nu själva tog sig det eller till delades ett av kompanichefen, oftast gick ju namnet i arv inom roten.

Tyvär så finns ju inte namnbytet noterat i någon handling jag arbetat med. I vår släkt finns ett flertal knektar och i intet fall har jag funnit några noteringar om namnbytet i t ex husförhörslängderna. Så man tog tydligen inte så hårt på detta, det bara blev så.

Lamark hade sålunda två kompanikamrater ur vår släkt; nämligen nr 54 Färdig för Fornåsa rote och 62 Hellberg från Hellberga i Klockrike, men inget namnbyte fihnes noterat för dessa.

Vad stavningen av namnet Lamark beträffar, så stavas det på detta sätt i samtliga mönstringslängder, vilket jag tror är det tillförlitligaste dokumentet i detta fall. Så stavas också namnet i alla husförhörslängder utom i en av sent datum, där står La Mark, vilket dock kan vara en felskrift.

Jag hade från början tänkt att taga fotokopior av berörda handlingar och sända dig, men då bibliotekets enda kopieringsapparat var under service under den vecka jag jobbade med detta, så jag lyckades inte med detta. Jag kom sedan att tänka på att du sade att du kanske kom tillbaka hit ner i november, i såfall kunde vi ju gemensamt göra detta arbete under någon kväll. Nu var några av husförhörslängderna av dålig kvalitet, så alla kopiorna lär inte bli så bra.

Skulle du inte ha tillfälle att komma hit ned och du gärna vill ha kopior, så kan jag givetvis ordna detta åt dig. Du fick väl räkna med en kopieringskostnad på cirka 25 kr, för mitt eget arbete vill jag givetvis inte ha någon ersättning, detta är för mig en trevlig förtroende och kan jag dessutom göra dig en tjänst så blir det en större.

Ur döbelängden för Ekebyborna framgår sedan följande:

Petter Lamarks hustru avled 15/8 1852 och efter avled den 11/12 1861 i vattusot. De hade 3 barn, som alla levde vid faderns död 1861.

Då jag hade fått fram dessa uppgifter, ville jag kontrollera att jag inte gjort mig skyldig till någon förväxling av person, varför jag då koncentrerade mitt arbete på två uppgifter, nämligen följande som namnbytet.

Födelser. I Ekebyborna församling föddes under 1797 fyra pojkar, som erhöi namnet Petter. De föddes dock under olika månader och år. Gär. Petter Lamark var det enda barnet i församlingen som föddes i mars månad. Samma födelsetid förkommer i alla handlingar.

Namnbytet. När en yngling gick anställning som knekt, var det ju att han erhöi ett nytt namn. Antingen de nu skulle ha ett nytt namn eller delades ett av kompanichefen, oftast gick ju namnet i arv inom roten.